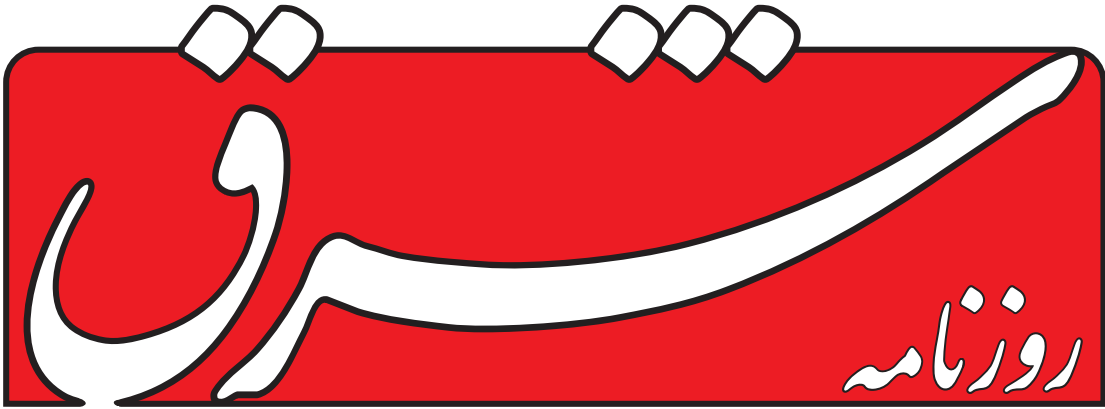

گزارشی از نشست رونمایی کتاب توسعه در خانه اندیشمندان علوم انسانی

عقب نشینی مداوم توسعه

عقب‌گرد ایران در شاخص‌های توسعه، محور سخنرانی کارشناسان حوزه‌های مختلف در مراسم رونمایی از کتاب توسعه ۱۴۰۱ بود. در این مراسم کارشناسان با بررسی ابعد مختلف عقب‌ماندگی توسعه در ایران، به مسائلی مانند درک نادرست مدیران اجرایی از مفاهیم توسعه پرداختند و تأکید کردند که به دلیل گرایش به انزوا در حال حاضر ایران از معادلات منطقه‌ای و جهانی و شبکه‌سازی‌های سیاسی، اقتصادی، فناوری و... جدا مانده است.

صفحه ۴

چهارشنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۲ • ۲۵ ذی‌القعدة ۱۴۴۴ • ۱۴ ژوئن ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۷۶ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

بررسی صلاحیت وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت بدون حضور رئیس

علی‌آبادی وزیر شد

روز گذشته جلسه بررسی صلاحیت عباس علی‌آبادی، وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت، بنا به درخواست معاون پارلمانی رئیس‌جمهور و با تصمیم هیئت‌رئیس مجلس شورای اسلامی بدون حضور رئیس‌جمهور و با حضور معاون اول دولت و ریاست محمدباقر قالیباف تشکیل شد. مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس...

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: گفت‌وگو با علیرضا رئیس‌دانا، در آستانه انتخابات اتحادیه‌ی ناشران و کتاب‌فروشان تهران؛ به سوی اتحادیه‌ای پویاتر، تعلیق‌های سریالی در دانشگاه و یادداشت‌هایی از امیر عربی، حسین معافی

سرمقاله

اندیشه شریعتی

آیا باید عطایش را به لقایش بخشید؟

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

آیا از دیدگاه‌های شریعتی می‌توان برای بهتر کردن وضعیت امروز استفاده کنیم؟ آیا دیدگاه‌های شریعتی را فقط از منظر تاریخی باید مهم دانست یا مسائل و دغدغه‌های نظری و فکری او، مسائل امروز هم به شمار می‌آید؟ یا باید چنین تفکری را کنار گذاشت و از دست آن خلاص شد؟ نه مانند آن جامعه‌شناسی که شریعتی را روشنفکر و جامعه‌شناس بی‌بدیلی معرفی می‌کند که منظومه فکری وی دارای مفاهیم نوآور و بی‌نظیر برای فهم و سامان‌دهی جامعه نوین است و بازگشت به تفکرات او را دواي درد جامعه ایران می‌داند و نه همچون جوان دیروز و میانسال امروزی که فکر می‌کند دیدگاه شریعتی برای گذار از جامعه قدیم و کام‌گذاشتن در جامعه نو، فریبی بیش نبود، بلکه با کنارگذاشتن مضامینی که تداعی امر اخلاقی می‌کند، وظیفه‌ای در قبال تفکرات او بر دوش ماست که همان روشن کردن برخی وجوه و بررسی انتقادی تفکرات وی است. کسانی هستند که خود را وابسته به تفکرات شریعتی می‌دانستند و امروز خود را برای داشتن چنین اعتقادی مقصر می‌شمارند و کسانی هم هنوز هستند که تفکر و اندیشه شریعتی را برای توضیح، تبیین و سامان‌دهی جامعه فعلی راهگشا می‌دانند. دیگرانی هم وجود دارند که مهر تاریخی بر اندیشه وی می‌زنند و معتقدند آثار وی فقط از جنبه تاریخی اهمیت دارد و بس. مشخص است که در این نوشتار نمی‌توان به تمام وجوه تفکرات شریعتی، به‌ویژه شرایط اجتماعی که تفکر وی را شکل داده است، پرداخت. در اینجا به چند ایراد عمده در تفکرات او بسنده می‌کنم و بحث‌های مفصل را به نوشتار یا سخنان دیگری موکول می‌کنم. آنچه مدنظر این نوشته است، نه نفرین شریعتی و نه تقدیس و بزرگداشت تفکرات وی، بلکه بیان ایرادهای عمده‌ای است که در اندیشه‌هایش وجود دارد. این ایرادها را در چند نکته می‌توان خلاصه کرد: ۱- بسیاری از موضوعات، مسائل و تجربیات متعدد در جامعه ایران را به خاموشی کشاند و نادیده گرفت. ۲- نوعی رمانتیک کردن افراد و رخدادها (واقعیت‌ها) و استفاده از نوعی پیش‌گویی نظم آینده که دارای اجبار و الزام بود. ۳- بر مواردی تأکید می‌کند که اضمحلال انسان واقعی است. انسان در سیطره ایدئولوژی مدنظر وی، فاقد اختیار و آزادی عمل است و در نهایت در نظم متعالی مدنظرش حل می‌شود. ۴- اندیشه وی جز نوسان همیشگی بین مدیریت ایدئولوژی حاکم بر جامعه و زندگی مادی و اقتصادی افراد نیست و پروژه وی برای آینده، مهمم و تناقض‌آمیز بود. هرچند شریعتی در توضیح نظم موجود زمانه و تغییرات جامعه از مفاهیمی مانند استبداد، استثمار و استثمار نام می‌برد، اما در بدیلی که پیشنهاد می‌کند، چگونگی غلبه بر آنها نشان داده نمی‌شود. انسان‌زدایی و اضمحلال انسان واقعی و زندگی روزمره و ماتریالیستی در آثار شریعتی برجسته است که ریشه در اجبارها و اهدافی دارد که از بالا به افراد در نظم متعالی شریعتی تحمیل می‌شود. آن قدر وی به کمال جامعه می‌اندیشید که معتقد بود برای هدایت جامعه، خواست و مخالفت مردم چندان اهمیت ندارد. به‌طور کلی در اندیشه او، فرد در خدمت ایدئولوژی است. اتوپایی که شریعتی تصور می‌کرد و قرار بود با قوانین سرمایه‌داری به مقابله برخیزد، بدون آنکه قوانین دیگری را جایگزین آن کند، چشم‌انداز واقعی برای پشت سر گذاشتن آن ایجاد نکرد. ایدئولوژی شریعتی از شیوه‌های تفکری که گمان می‌برد نقاد آنهاست حقیقتاً گسسته بود و منظومه مدنظر او که جامعه را سامان می‌داد، دکماتیک و غیرانتقادی بود. در منظومه فکری شریعتی روابط و مناسبات اجتماعی بر پایه گزاره‌های از پیش تعیین شده و خوشبینانه قرار داشت و انواع و اقسام روابط سلطه و استثمار در مناسبات اجتماعی و اقتصادی را در تاریکی فرو برد و نتوانست به آنها بیندیشد. دغدغه نظم و جامعه متعالی مدنظر او جایی برای اندیشیدن به مناسبات و روابط قدرت و سلطه که در جامعه پراکنده است، باقی نگذاشت. به عبارتی، اندیشه وی بازتولید بسیاری از روابط و مناسبات اجتماعی است که سعی کرد آنها را افشا کند. در آثار شریعتی یک مرجع و یاری‌دهنده علیه شریعتی وجود دارد و بررسی دقیق متون وی مانع از این می‌شود که تفکراتش به‌مثابه پروژه‌هایی بخش یا توضیح‌دهنده تغییرات در مناسبات و روابط اجتماعی در نظر گرفته شود. در نهایت اینکه آثار شریعتی بدون اینکه امتیاز ویژه‌ای به آن داد باید مورد بررسی انتقادی قرار گیرد. مواجهه انتقادی با روشنفکرانی که برای ما از حماسه‌های بزرگ و عدالت‌باوری تام و تمام و وعده‌های آینده تاناک می‌گویند، ضرورت دارد. به نظر می‌رسد قیل از تفکر و تصویرسازی کلیتی منحصربه‌فرد (مانند آنچه شریعتی به آن معتقد بود) باید به تغییرات کیفی در مناسبات و روابط اجتماعی بر اساس تکرر و تنوع جامعه ایران بیندیشیم.

میزهای گفت‌وگو گسترده‌تر شد؛ باقری‌کنی با همتایان خود در سه کشور اروپایی دیدار کرد

با تروئیکا در ابوظبی

گزارش تیتربک را در صفحه ۳ بخوانید

رئیس جمهوری ایران در سیزدهمین سفر خارجی خود به کشورهای آمریکای لاتین رفت

کاراکاس در قابی دیگر

صفحه ۲

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

گزارش «شرق» از رأی مخالف بهارستان به دوفوریت لایحه عفاف و حجاب

لایحه‌ای که شاید به عمر مجلس یازدهم نرسد

فاینشال تایمز از وضعیت بازار خودروی ایران پس از تحریم گزارش داده است

قیمت خودرو ۶ برابر بهای جهانی

آمریکار سما درخواست بازگشت به یونسکورا ارائه کرد

زنگ خطر کنترل چین بر سازمان ملل

بلا تکلیفی نسبی نیکمک تیم قهرمان

چه کسی بهتر از یحیی

صفحه ۹

یادداشت

مأموریت جدید محسن رضایی

محمد رضا یوسفی شیخ‌ریاط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

محسن رضایی در ۲۱ خرداد ۱۴۰۲ از معاونت اقتصادی استعفا داد. و در همان روز به دبیری شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا منصوب شد. او در سوم شهریور ۱۴۰۰ نیز از سوی ابراهیم رئیسی به معاونت اقتصادی رئیس‌جمهور منصوب شده بود. او وعده‌های زیادی در ایام انتخابات داد و سپس در جایگاه معاونت اقتصادی رئیس‌جمهور نیز مجدداً وعده‌هایی به مردم داد که برخی از آنها از جمله طرح افزایش یارانه‌ها در سال ۱۴۰۰ از سوی دیگر مقامات دولتی تکذیب و رد شد. پس از چندی، اختلاف‌نظر ایشان با دیگر مقامات آشکار شد. حال مناسب است محسن رضایی، گزارشی از عملکرد تقریباً دوساله خود به مردم ارائه دهد. همچنین از آنجا که دبیرخانه شورای عالی سران قوا، زیرمجموعه معاونت اقتصادی بوده است، تغییر کنونی از نظر مدیریتی تنزل جایگاه محسوب می‌شود؛ پس به این پرسش نیز باید پاسخ داد که آیا ایشان نمی‌توانستند در همان جایگاه معاونت به این امر رسیدگی کنند؟ گرچه ممکن است پاسخ داده شود که جایگاه دبیرخانه مهم‌تر از گذشته شده است و این امر نیازمند تشکیلات مستقل از معاونت اقتصادی است. در این صورت باید تغییراتی در جارت سازمانی رخ داده باشد. به هر روی، محسن رضایی جزئی از حلقه بسته سیاست ایران است؛ این‌رو مانند قانون انرژی از پستی به پستی دیگر جا به جا می‌شود؛ اما کنار نمی‌رود. در حلقه بسته سیاست، مدیریت‌ها الزاماً بر اساس کارآمدی نبوده یا معیار اول نیست. اصل اساسی، وفاداری است؛ از این‌رو افرادی که وفاداری آنها ثابت شده باشد، بر حسب موقعیت، بازنشستی نخواهند داشت.

یادداشت

معضل مدیریت‌های اجرایی

علیرضا میرزاخانی

این بحث روز شده است که کارشناسان و معماران اجتماعی از نگرانی مردم و به‌ویژه جوانان از آینده سخن بگویند و این می‌تواند اتفاق تلخی باشد. اینکه شنیده می‌شود بعضی شهروندان هیچ امیدی به فردای زندگی شان ندارند، نخستین پیامد ناگوارش فقدان توان تصمیم‌سازی‌های فردی و جمعی در راستای توسعه امکانات زندگی است. به معنای دیگر وقتی نشود نسبت به پیش‌بینی‌ها از آینده خیالی آسوده داشت، نظام تصمیم‌سازی از تصمیم‌سازی‌های فردی تا تصمیم‌سازی‌های جمعی گرفتار آشفتگی می‌شود و در نهایت نیز افت جدی در ارزش افزوده و کسب سود رخ می‌دهد. ما از این عرضه رنج می‌بریم؛ اما آیا واقعاً نسبت به فردا تا این حد ناامیدی وجود دارد. بشخصه معتقدم مشکلات زیاد و اغلب بسیار زیادی داریم؛ اما هم می‌توان به فردا امید داشت و هم باید امید داشت؛ چون بدون امید هیچ اتفاقی در پیشرفت رخ نمی‌دهد. البته بر این باورم که شرایط امروز اقتصادی و مقتضیات توسعه‌آهن قدر بفرنج نیست که ما را ناامید کند؛ اما چه باید کرد؟ بدون شک بخش بزرگی از این شیوع ناامیدی و بی‌اطمینانی از فردا جدا از مشکلات عدیده ساختاری ناشی از معضلات مدیریتی است. ما باید بدون تعارف از این مسئله صحبت کنیم که مدیران ما (از مدیران بنگاه‌های متوسط اقتصادی تا مدیران سامانه‌های کلان) در ایجاد بدنه‌های اجرایی-مولد ضعف‌های فراوانی دارند. در بخش‌های کلان مدیران معمولاً چون به صورت جناحی برگزیده می‌شوند، گرفتار این ضعف بزرگ هستند و در بخش خصوصی نیز اگر گاهی مسئله مدیریتی وجود داشته باشد، خیلی از مدیران هنوز نمی‌دانند که مدیریت یک فصل علمی است که با مدیریت‌های تجربی و رفتارهای ارباب‌گونه تفاوت دارد. ادامه در صفحه ۵

شناسه آکهی: ۱۵۱۲۶۰۳
شماره میم الف: ۱۰۷۸۰

بیست و یکمین جشنواره ملی رسانه‌های ایران

The 21st National Media Festival of Iran

معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف ارج نهادن به تلاش‌ها و فعالیت‌های اصحاب رسانه، بیست و یکمین جشنواره ملی رسانه‌های ایران (جشنواره مطبوعات) را پس از یک وقفه ۱۰ ساله با مشارکت نهادهای تخصصی، صنفی و دانشگاهی فعال در حوزه رسانه برگزار می‌کند. دبیرخانه جشنواره با استعانت از درگاه خداوند، از تمامی اصحاب معزز رسانه برای حضور در این جشنواره دعوت به عمل می‌آورد.

	گزارش	خبر	مقاله
	تیتربک	مصاحبه	سرمقاله یادداشت
	عکس	گرافیک	چند رسانه‌ای
	تک‌عکس گزارش تصویری	صفحه آرایی، جلد، صفحه اول تصویرسازی، و نقاشی دیجیتال طرح، اینفوگرافیک، داستان مصور کاریکاتور	گزارش ویدئویی محتوای صوتی انیمیشن (پویانمایی) موشن گرافیک
	جایزه ویژه	طنز	ترجمه
	انسان رسانه خبرنگار تحقیقی	آثار تولید و منتشر شده خود از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱ تا ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ را به سامانه Rasaneh.pressfestival.ir ارسال کنید	مهلت ارسال آثار: ۱۴۰۲/۰۴/۰۷
	سطح جشنواره	قالب‌های رسانه‌های اجتماعی	بخش ویژه
رسانه‌های سراسری رسانه‌های استانی	متن پرستور رسانه‌های اجتماعی صوت پرستور رسانه‌های اجتماعی تصویر پرستور رسانه‌های اجتماعی	تقدیم‌نامه (جایزه مرحوم دکتر عماد افروغ) تبیین روشنگری ماهیت اخبار جعلی	